

A. 478

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej wyższej szkole lasowej we Lwowie
za rok szkolny 1908/9.

WYSOKI SEJMIE!

W poprzednich sprawozdaniach przedkładanych Wysokiemu Sejmowi o krajowej szkole lasowej, była już nieraz poruszoną przez nas sprawa rozszerzenia budynku zakładowego, który dla celów szkoły okazał się już za szczupły, zwłaszcza z chwilą, skoro liczba uczniów dosięgła 60-ciu, muzea i zbiory powiększyły się znacznie, a sale rysunkowe przedewszystkiem na I. roku nie mogły dogodnie pomieścić wszystkich słuchaczy. Nadto przypomnieć trzeba, że szkoła nie ma żadnych urządzeń dla wykładów chemii i przez długie lata posługiwała się urządzeniami instytutu chemicznego uniwersytetu, a gdy to stało się niemożliwe, nadal korzystała z laboratorium szkoły realnej. Jednocześnie z projektem rozszerzenia budynku szkolnego powstał i projekt zwinięcia szkoły lasowej we Lwowie a przeniesienia jej na prowincję, w okolicę taką, gdzie różnorodność i wzorowy stan kultur lasowych przedstawiałby dla szkoły ze wszęch miar odpowiedni obiekt demonstracyjny. Niestety, okazało się przy bliższem rozpatrzeniu tego projektu, że byłby w obecnej chwili ze względów finansowych trudnym do urzeczywistnienia, wymagałby bowiem bardzo znacznych wkładów na zakupno posiadłości odpowiadającej potrzebom szkoły, na postawienie całego kompleksu budynków zakładowych, mieszczących szkołę, internat i pomieszkania dla większego grona stałych profesorów, aniżeli to, które jest wystarczające dla szkoły lasowej umieszczonej we Lwowie. Z tych powodów Wydział krajowy musiał odstąpić od projektu przeniesienia krajowej szkoły lasowej ze Lwowa, tembardziej, że tutaj znajdują się dostateczne warunki, niezbędne dla rozwoju takiej fachowej szkoły, w najbliższej bowiem okolicy miasta są obszerne lasy fundacyjne, miejskie i prywatne, z których szkoła z łatwością korzystać może.

Zdecydowawszy się pozostawić szkołę lasową we Lwowie, postanowił Wydział krajowy zgodnie z uchwałą powziętą przez Wysoki Sejm, przez rozszerzenie dotychczasowego budynku, zapewnić jej odpowiednie pomieszczenie. W pierwszym rzędzie cel ten mógłby być osiągnięty przez dobudowanie I piętra na obecnym budynku parterowym. Ze względu na koszt, projekt taki byłby najłatwiejszy do urzeczywistnienia. Na podstawie wygotowanych szkiców i przybliżonych obliczeń okazało się, że koszt dobudowania piętra wraz z całkowitem urządzeniem szkoły i zaprowadzeniem instalacji elektrycznej, nie przekroczyłby kwoty 150—160.000 koron. Jednakże po bliższem zbadaniu wytrzymałości murów parterowych przez architekturę Wydziału krajowego, wystąpiły poważne trudności odnośnie do wykonania projektu dobudowy piętra.

Z chwilą, skoro projektowane w ten sposób rozszerzenie budynku szkolnego okazało się trudnem, albo raczej stosunkowo za kosztownem do wykonania, Wydział krajowy był zmuszony rozważyć, czy w inny sposób nie udałoby się szkole lasowej dostarczyć przestronniejszego pomieszczenia. Dałoby się to osiągnąć:

- a) albo przez dobudowanie nowego budynku w głębi ogrodu;
- b) albo przez zburzenie dotychczasowego a wybudowanie na tem samym miejscu piętrowego budynku;
- c) wreszcie przez sprzedanie całej realności mieszczącej szkołę, a zakupienie innej, obszerniejszej, nie w centrum miasta położonej i wybudowania na tem miejscu budynku szkolnego za fundusze uzyskane ze sprzedaży.

Ostatni projekt prawdopodobnie byłby nie trudnym do wykonania, zważywszy, że ze sprzedaży realności przy ulicy Zyblikiewicza, posiadającej około 1800 □ sąż. dałoby się uzyskać przy dzisiejszych cenach parcel budowlanych w tej stronie kwotę, jeżeli nie wystarczającą, to w każdym razie nie o wiele mniejszą od tej kwoty, jaka byłaby potrzebna na zakupienie gruntu na kresach miasta i na wybudowanie na nim odpowiedniego budynku. Z drugiej jednakże strony musimy nadmienić, że przez pozbycie się obecnej realności szkoła straciłaby ogród, który posiada już dzisiaj wiele cennych okazów.

Nad alternatywami temi Wydział krajowy zastanowi się jeszcze bliżej, a wybrawszy z nich najdogodniejszą dla szkoły i najkorzystniejszą dla funduszu krajowego, gotowy projekt przedłoży Wysokiemu Sejmowi w następnym roku do zatwierdzenia.

Z początkiem roku szkolnego 1908/9 zapisało się do kraj. wyższej szkoły lasowej na I. rok 23 uczniów, na II. rok 15, zaś na III. rok 18., razem zatem 56 uczniów. W zachowaniu się uczniów, w pilniejszym ich przygotowywaniu się do nauk i punktualniejszym uczęszczaniu do szkoły widać było w tym roku pewnego rodzaju polepszenie w stosunku do lat poprzednich, natomiast egzamina półroczne, zwłaszcza z I. roku wskazywały na trudności, jakie ma szkoła do przezwyciężenia, otrzymując materiał bardzo niejednostajny, przeważnie nienależycie przygotowany do poziomu nauk wykładanych w tej szkole. Stosunkowo lepiej wypadł końcowy egzamin, główny. Do egzaminu tego siadało 15. uczniów III. roku i 2. externistów; zdało go 4. kandydatów z postępem bardzo dobrym, 4. z postępem dobrym, 7. zaś otrzymało stopień dostateczny. Na pół roku reprobowano dwóch uczniów.

W składzie grona nauczycielskiego zaszły z początkiem roku szkolnego następujące zmiany: profesor adjunkt p. Kozikowski, po uzupełnieniu swych studiów we Wiedniu, zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego i po odbyciu wycieczki naukowej do kilku znaczniejszych gospodarstw lasowych w kraju, przydzielony został do szkoły. Na razie powierzone mu zostały w półroczu zimowym wykłady z oceny wartości lasu i statystyki leśnej, w półroczu zaś letnim wykłady z administracji lasu.

W miejsce dotychczasowych docentów powierzył Wydział krajowy począwszy od nowego roku szkolnego naukę języka polskiego i niemieckiego Dr. Ludwikowi Bernackiemu, zarys gospodarstwa rolnego Bronisławowi Janowskiemu, zaś ekonomię społeczną Dr. Zbigniewowi Pazdrze.

Nadto postanowił Wydział krajowy, począwszy od nowego roku szkolnego 1909/10, wprowadzić do planu naukowego oddzielny wykład, traktujący o handlu drzewem, gdyż praktyczne wiadomości z tej dziedziny, podane przez specjalistę, mogą być w dzisiejszych stosunkach dla ukończonego leśnika bardzo pożyteczne. Na wykłady tego przedmiotu przeznaczymy dwie godziny w zimowym półroczu roku III-go, docentowi zaś, który ten przedmiot będzie wykładał, wyznaczylimy wynagrodzenie w kwocie 250 koron rocznie, wstawiając zarazem ten nowy wydatek do preliminarza szkoły na r. 1910.

Poleczonego przez Wys. Sejm konkursu na napisanie podręczników z leśnictwa, Wydział krajowy w tym roku jeszcze nie rozpiisał, mając w pamięci niepomyślnie próby, jakie osiągnięte zostały przy podobnych konkursach, rozpisywanych przez nas dla uzyskania podręczników dla szkół rolniczych. Natomiast staraniem naszym było zaradzić temu brakowi w inny sposób, zachęcając profesorów do pisanja podręczników i wydawania skryptów litografowanych z przedmiotów, które wykładają w szkole. Na wydawnictwo skryptów udzielaliśmy już nieraz zasiłku z funduszu krajowego, w tym roku zaś przyznaliśmy prof. Sokołowskiemu kwotę 500 koron na kosztą druku dziełka p. t. „Wstęp do nauki leśnictwa“. Wydział krajowy i na przyszłość gotów będzie udzielić pomocy w wydaniu każdej pracy w tej dziedzinie, o ile tylko posiadać będzie przymioty słusznie wymagane od ta-

kiego wydawnictwa. Gronu nauczycielskiemu kraj. wyższej szkoły lasowej niejednokrotnie podawaliśmy do wiadomości, że w tych usiłowaniach zawsze liczyć może na pomoc funduszu krajowego, dlatego sądzimy, że zapewnienie tego rodzaju powinno na przyszłość stać się silniejszym bodźcem do wydatniejszej pracy nauczycieli w tym kierunku.

W Rubr. II. wydatków szkoły na r. 1910 wstawiliśmy nadzwyczajny wydatek 1761 koron, potrzebny na reparację podmurowania sztachet przed budynkiem zakładowym od strony ulicy Zyblikiewicza i na ubezpieczenie spadzistej szkarpy. Robota była już w tym roku pilną, gdyż filary groziły zawaleniem, dla tego poleciliśmy ją wykonać przedsiębiorcy p. Lewińskiemu, wstawiając powyższy wydatek do preliminarza.

W roku 1909 spłaconą została ostatnia rata pożyczki, zaciągniętej w gal. Kasie oszczędności w r. 1874, a zahipotekowanej na realności kraj. szkoły lasowej. W razie budowy nowego gmachu szkolnego na tem miejscu, mogłaby być zaciągnięta nowa pożyczka, któraby pokryła kosztą budowy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej wyższej szkole lasowej we Lwowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilał w. r.
Członek Wydz. kraj.

Sprawozdanie

Dyrekcji krajowej Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie
za rok szkolny 1907/8.

Program naukowy z roku 1906, zatwierdzono przez Wysoki Sejm w r. 1908, wszedł w życie od października 1907.

Liczba uczniów wzrosła do 60, mimo, że przy egzaminach wstępnych podniesiono znacznie wymagania — przekroczyła więc w tym roku szkolnym znacznie dawniejszą przeciętną.

Przy tej ilości uczniów sale wykładowe są już za szczupłe, zwłaszcza o ile chodzi o rysunki, ponieważ największa sala pierwszego roku, mieszcząca do wykładów maksymalnie 33 uczniów, przy rysunkach wystarcza ledwie na 20. Jeśliby się więcej uczniów niż 33 zgłaszało o przyjęcie na rok pierwszy, będzie musiała Dyrekcya odmawiać przyjęcia dla braku miejsca. Ponieważ dotychczasowy budynek szkolny jest, jak to już oddawna w sprawozdaniach wykazano, za mały; ponieważ dalszy rozwój szkoły jest wprost niemożliwy bez pozyskania nowych ubikacyi na muzea, pracownie, sale rysunkowe i wykładowe; ponieważ bardzo nieznacznym kosztem da się tym kardynalnym brakom zaradzić przez postawienie pierwszego piętra na budynku starym — zwłaszcza, że Lwów wyjątkowo posiada tuż za miastem znaczne obszary pod względem vegetacyi drzewnej i gospodarstwa lasowego bardzo ciekawe i pouczające — jedynie rozszerzenie jak najrychlejsze budynku szkolnego umożliwi podniesienie szkoły na stopę odpowiadającą potrzebom krajowego leśnictwa. Za dwa lata kończy służbę profesor wykładający nauki przyrodnicze. Byłoby bardzo wskazane przysposobienie wczesne następcy, który musiałby poznać potrzeby leśnictwa w dziale botaniki, zoologii i mineralogii, a zwłaszcza był doskonale obeznany z florą i fauną krajową, związaną z lasami, by w czasie tygodniowych wycieczek naukowych uczniowie przez poznanie praktyczne roślin, owadów i zwierząt dla gospodarstwa lasowego ważnych, nabrali zamiłowania do zawodu i pewności w oznaczaniu.

I. Grono nauczycielskie.

W czasie wielkich wakacyi umarł docent do języków prof. Franciszek Konarski — zaś dyrektor Franciszek Tomaszewski i Kazimierz Bruchnalski zrezygnowali z docentur fizyki i matematyki, ponieważ pierwszego z nich wybrano posłem do parlamentu, a drugi objął posadę inspektora w Radzie szkolnej krajowej. Do języków i stylu biurowego przyjęto prof. gimn. Tadeusza Piniego. Matematykę i fizykę połączono w jednym ręku prof. gimn. Dra Witołda Rybczyńskiego.

Prowizoryczny prof. adjunkt Aleksander Kozikowski otrzymał na półroczne zimowe urlop celem przysłuchania się wykładom na Akademii ziemiańskiej z działu Urządzenie lasu, ocenienia i statyki, miernictwa pomiaru drzewa i zdania egzaminu nauczycielskiego z tej grupy — a gdy w kwietniu po bardzo dobrym wy-

niku egzaminu, zgłosił się do służby, wysłano go w podróż naukową po kraju dla poznania stosunków gospodarczych tutejszych tak w lasach państwowych, jak i we wzorowo prowadzonych prywatnych.

Skład grona nauczycielskiego z końcem roku szkolnego był następujący:

A. Profesorowie stali.

1. Dyrektor szkoły, a zarazem profesor Maryan Małaczyński, wykładał urządzenie gospodarstwa lasowego, kierował i zarządzał zakładem.

2. Profesor Zygmunt Demianowski: miernictwo, matematyka zastosowana, pomiar drzewa, szacowanie wartości lasu i statyka leśna, łowiectwo, administracja lasu.

3. Profesor Stanisław Sokołowski: hodowla lasu, nauka o glebie, meteorologia, wstęp do nauki leśnictwa.

4. Profesor Michał Janeczko: użytkowanie lasu, ochrona lasu, technologia drewna, rybactwo, handel drewnem.

5. Profesor adjunkt Bronisław Błocki: zoologia, botanika, mineralogia i geografia.

6. Profesor adjunkt Aleksander Kozikowski.

B. Docenci.

1. Tadeusz Pini: język polski, niemiecki, korespondencya biurowa.

2. Władysław Wojtan: zarys inżynierii, rysunki i konstrukcyje do inżynierii, zabudowanie dzikich potoków.

3. Dr. Witold Rybezyński: fizyka, matematyka.

4. Bronisław Duchowicz: chemia i laboratorium chemiczne.

5. Dr. Władysław Pilat: ekonomia społeczna.

6. Dr. Stefan Pawlik: zarys gospodarstwa wiejskiego.

7. Dr. Wiktor Hamerski: zasadnicze wiadomości z nauki prawa i administracyi.

8. Dr. Kazimierz Zgórski: pomoc w nagłych wypadkach.

II. Nauki wykładane.

Program naukowy z r. 1906, projektowany przez Dyrekcyę, wprowadzono za zezwoleniem Wydziału krajowego od jesieni 1907.

Układ programu nowego odpowiada w zupełności i typowi szkoły i wy mogom leśnictwa postępowego dni ostatnich. Uwzględniono nadto specjalnie potrzebę ówczesnych praktycznych, aby młodzież kończąca zakład od razu dawała sobie radę w lesie z czynnościami gospodarzemi.

III. Środki naukowe.

Dopokąd przez wybudowanie pierwszego piętra nie uzyskamy miejsca na odpowiednie ugrupowanie nagromadzonego z biegiem czasu materiału naukowego, niepodobna zbiorów wyzyskać przy wykładach i demonstracyach. Brak miejsca tem jest przykrejszy, że liczba uczniów ogromnie wzrosła.

Z końcem roku szkolnego stan środków naukowych był następujący:

A. Biblioteka.

Z końcem roku szkolnego 1906/07 liczyła biblioteka 3540 dzieł w 4003 tomach. W ciągu roku szkolnego 1907/08 przybyło 96 dzieł, w 108 tomach, 2 rękopisy i 32 tablic. Zatem biblioteka liczy 3636 dzieł w 4112 tomach.

W darze otrzymała biblioteka: 4 dzieła od Akademii umiejętności, 1 dzieło od Towarzystwa rybackiego, 2 dzieła od Wydziału krajowego, 2 dzieła od Ministerstwa rolnictwa, 1 dzieło od gal. Towarzystwa leśnego i 4 dzieła od autorów.

Z kredytu 600 kor. zakupiono 82 dzieł i prenumerowano następujące czasopisma dla czytelników:

1. Allgemeine Forst-Jagdzeitung
2. „ Fischereizeitung
3. Centralblatt für das gesammte Forstwesen
4. Centralblatt für die Walderzeugnisse
5. Das Wetter
6. Automologische Blätter
7. Forstwissenschaftliches Centralblatt
8. Holzzeitung
9. Land- u. forstwissenschaftliche Unterrichtszeitung
10. Naturwissenschaftliche Zeitschrift für Forst- u. Landwirtschaft.
11. Oesterreichische botanische Zeitschrift
12. „ Forst- u. Jagdzeitung
13. Poradnik językowy
14. Przegląd higieniczny
15. Revue des eaux forêts
16. Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen
17. Stein der Weisen
18. Tharandter Jahrbuch
19. Wszechświat
20. Zeitschrift für Forst- u. Jagdwesen

Nadto nadchodzą bezpłatnie

21. Sylwan od gal. Tow. leśnego
22. Statistische Nachrichten aus dem Gebiete der Landwirtschaft od Ministerstwa rolnictwa
23. Photographische Mitteilungen od firmy Lechnera z Wiednia.

Nadzwyczajny kredyt w kwocie 200 kor. zużyto na oprawę książek. Ponieważ zaś dawniej mało oprawiano książek, byłoby rzeczą bardzo pożądaną, aby nadzwyczajny kredyt zamieniono na zwyczajny, przeznaczony rok rocznie na oprawę książek, gdyż co najmniej $\frac{1}{3}$ książek potrzebuje jeszcze oprawy.

Kredyt roczny 600 kor. jest wobec potrzeby prenumeraty znacznie większej liczby najważniejszych czasopism fachowych, a równocześnie do kupna dzieł nowych niewystarczający.

W bibliotece brakuje nowych wydań, przerobionych podręczników zawodowych i bardzo wiele nowszych dzieł, omawiających nowsze kierunki w leśnictwie.

B. Zbiory.

Zbiorami naukowymi, podzielonymi według grup wykładowych, opiekują się odnośni profesorowie.

Zbiory uzupełnia się okazami zebranymi na wycieczkach i przez dokupno. W roku 1907/08 przybyło:

I. Dla ochrony lasu:

Preparaty w formalinie:

- 1) Sosna amerykańska (*Pinus strobus*) — porażenie przez przymrozek spóźniony.
- 2) Sosna zwyczajna (*Pinus silvestris*) — zakażenie przez *aecidium pini*.
- 3) Uszkodzenie dęba przez galasówkę: *Cynips gallae tinctoriae*
- 4) Uszkodzenie dęba przez galasówkę: *Cynips pilosa*
- 5) Uszkodzenie dęba przez galasówkę: *Cynips terminalis*
- 6) Rzadki okaz uszkodzenia szyszek jodłowych przez omacnicę *Phycis abietella*.
- 7) Modele gniazd sztucznych dla ptaków leśnych pożytecznych.

II. Dla użytkowania lasu i technologii drewna:

Tablice:

- 1) Dwie tablice przedstawiające narzędzia zwykłe do ścinki i do korczowania drzew leśnych tudzież do korczowania pniaków.
- 2) Tablicę przedstawiającą najprostszy przyrząd (ładę szwedzką) do korczowania pniaków.
- 3) Tablicę przedstawiającą zwrotnicę na kolejce linewkowej.
- 4) Tablicę przedstawiającą impregnowanie drewna sposobem hydrostatycznym.

C. Arboretum.

Wskutek nadmiernego rozmnożenia się marchwicy przekopano partiami trawniki pod drzewami i obsiano odpowiednimi trawami. Ogród jest uporządkowany. Pieczę nad ogrodem sprawuje prof. Błocki.

D. Szkołki doświadczalne.

W Winnikach i Brzuchowicach założone szkołki i ogród leśno-botaniczny rozwijają się według programu, przedstawionego przez Dyрекcyę w r. 1901/2.

A mianowicie:

1. Ogród w Winnikach.

W roku 1907/8 okazała się potrzeba częściowej naprawy płotu, albowiem słupy sosnowe, pochodzące z pierwszego ogrodzenia w r. 1898, już gniły i groziły zawaleniem. Zakupiono więc 72 słupów dębowych w Kłodzianku, przewieziono je do Winnik i na wiosnę wkopano. Zrobiono też nową bramę wjazdową i nową furtkę.

Dalszem zarządzeniem, przyczyniającem się do utrwalenia wykonanych prac, było sprawienie tablic emaliowanych na miejsce dotychczasowych tablic z drewna, które okazały się zupełnie niepraktyczne.

Nowe tablice, których dostarczyła firma V. Bronlim z Pragi, są z grubej blachy, pokryte białą emalią z napisami czarnymi. Każda grupa okazowa ma 2 równobrzmiące tablice po dwóch przeciwległych rogach. Wymiar tablic wynosi 25/30 cm.

Na wiosnę 1907/8 wykonano następujące zasiewy:

Picea hondcensis;
Pinus koreensis;
 „ *Thunbergii*;
 „ *Jeffreyi*;
Celtis australis;
Pterocarya caucasica;
Betula Maximowiczii;
Cercidiphyllum japonicum;
Acer saccharum;
Liriodendron tulipifera;
Quercus pedunculata (Galicja);
 „ „ (Sławonia);
 „ „ (Francja);

Z dawniejszych zasiewów przesadzono:

<i>Picea excelsa</i> ;	} w większych ilościach;
<i>Pinus silvestris</i> (Finlandya)	
„ „ (Szkocya)	
„ „ (Norwegia)	
„ „ (Galicja)	
<i>Abies balsamea</i> ;	
<i>Fagus atropurpurea</i> ;	

Hippophaë rhamnoides;
 Alnus viridis.
 Założono następujące grupy okazowe:
 Pinus ponderosa;
 " " scopulorum;
 " Banksiana;
 " contorta;
 Tilia parvifolia;
 Alnus glutinosa;
 " incana;
 Magnolia Youlan.

Dalszą czynnością było, jak i lat poprzednich, czyszczenie ścieżek, drożyn i plewienie grządek.

Na niektórych kwadratach rozwinęły się silnie trawy i chwasty, że zagrażać zaczęły młodym sadzonkom. Ponieważ wyrzynanie traw sierpem okazało się środkiem połowicznym i niewystarczającym, dlatego rozpoczęto systematyczne czyszczenie gleby pomiędzy rzędami sadzonek zapomocą motyki. W ten sposób usunięto trawy z grup następujących: *Picea pungens*, *Picea Eugehnanni*, *Pinus Cembra*, *Chamaecyparis lusifera*, *Carya alba*, *Junglans cinera*.

Na rok przyszły przypadną do czyszczenia dalsze grupy.

Podobnie jak w latach poprzednich, tak i w roku bieżącym, brali uczniowie czynny udział we wszystkich pracach, a mianowicie: w siewie, sadzeniu, w uprawie gleby, zasianiu nasion na grzędach, w przesadzaniu i pielęgnowaniu sadzonek.

Oprócz tego byli uczniowie parę razy w ciągu lata w ogrodzie dla studyów leśno-botanicznych, aby widzieć rezultat swych prac wiosennych.

2. Szkołka w Brzechowicach.

Z powodu braku funduszków nie można było przedsięwziąć zamierzonych doświadczeń ze sztucznymi nawozami.

Obsadzono natomiast parę grup niektórymi nowymi gatunkami, mianowicie:

Pinus silvestris (Galicya, Szkocya, Norwegia i Finlandya), *Pinus ponderosa* i *Pinus contorta*.

Szkołkami zawiaduje prof. Sokołowski.

IV. Wycieczki naukowe i ćwiczenia praktyczne.

Szkoła lwowska pomimo pozornie niewłaściwego położenia w mieście wielkiem, posiada wyjątkowo szczęśliwe warunki do wycieczek naukowych praktycznych — gdyż stolicę kraju otaczają znaczne obszary lasów, bądź miejskich, bądź prywatnych, bądź fundacyjnych, rosnące na różnorodnych siedliskach, rozmaicie gospodarowane, a oprócz tego mamy las szkolny w Winnikach. Wycieczki cotygodniowe śródowe do owych lasów okolicznych i lasu szkolnego nie przedstawiają tedy żadnych trudności, a ćwiczenia wielkie z miernictwa i urzędzenia, ujęte w system, przyczyniają się niepospolicie do wyszkolenia praktycznego uczniów we wszystkich działach nauk wykładanych.

Sprawozdanie pisemne o wycieczce każdej, połączone z dyskusją nad treścią, są obowiązujące i rozbudzają umysły. Tegoroczne ćwiczenia wielkie z miernictwa i urzędzenia odbyły się w lesie winnickim w części zwanej „Wapielnica” i „Nad Myryówką”.

W tym roku ukończono dokładny pomiar lasów winnickich. Przy ćwiczeniach z urzędzenia opracowano 154-19 ha.

Wielkie ćwiczenia wyżej wspomniane trwały od 16. do 24. czerwca.

W ciągu roku szkolnego 1907/08 zrobiono 27. wycieczek naukowych, jako to:

1) Wycieczka naukowa I. roku do Zubrzy i Sichowa na dniu 9. października 1907 z prof. adj. Błockim.

- 2) Wycieczka naukowa I roku do Brzuchowic i Hołoska na dniu 16. października 1907 z prof. adj. Błockim.
- 3) Wycieczka uczniów I roku do Winnik na dniu 30 października 1907 z prof. adj. Błockim.
- 4) Wycieczka uczniów I roku do Hołoska i Brzuchowic na dniu 8 kwietnia z prof. adj. Błockim.
- 5) Wycieczka uczniów II roku do szkoły w Winnikach na dniu 1 kwietnia z prof. Sokołowskim i prof. adj. Kozikowskim.
- 6) Wycieczka uczniów II roku do Winnik na dniu 8 kwietnia z prof. Sokołowskim.
- 7) Wycieczka uczniów I roku do Sichowa i Zubrzy na dniu 6 maja z prof. adj. Błockim.
- 8) Wycieczka naukowa uczniów II roku do Brzuchowic w dniu 13 maja z prof. Sokołowskim i Janeczką.
- 9) Wycieczka uczniów I roku do Brzuchowic na dniu 13 maja z prof. adj. Błockim.
- 10) Wycieczka uczniów I roku do Basiówki na dniu 20 maja z prof. Błockim.
- 11) Wycieczka uczniów II roku do Brzuchowic na dniu 20 maja z prof. Janeczką.
- 12) Wycieczka uczniów III roku do Winnik na dniu 6 maja z dyr. Małaczyńskim.
- 13) Wycieczka uczniów III roku do Winnik na dniu 13 maja z dyr. Małaczyńskim.
- 14) Wycieczka uczniów III roku do Winnik na dniu 20 maja z dyr. Małaczyńskim.
- 15) Wycieczka uczniów II roku do Janowa na dniu 27 maja z prof. Demianowskim i Janeczką.
- 16) Wycieczka uczniów II roku do Winnik na dniu 6 maja z prof. Sokołowskim.
- 17) Wycieczka uczniów I roku do Janowa z prof. Sokołowskim i prof. adj. Błockim.
- 18) Wycieczka uczniów III roku do Winnik na dniu 3 czerwca z dyr. Małaczyńskim.
- 19) Wycieczka uczniów III roku do Winnik na dniu 17 czerwca z prof. Sokołowskim i prof. adj. Kozikowskim.
- 20) Cwiczenia praktyczne z Urządzenia lasu w Winnikach od 16 do 24 czerwca z uczniami III roku, z dyr. Małaczyńskim i profesorem adj. Kozikowskim.
- 21) Cwiczenia praktyczne z miernictwa w Winnikach od 16 do 25 czerwca z uczniami II roku i prof. Demianowskim.
- 22) Wycieczka uczniów I roku do Sichowa i Zubrzy na dniu 3 czerwca z prof. adj. Błockim.
- 23) Wycieczka uczniów I roku do Brzuchowic i Hołoska na dniu 10 czerwca z prof. adj. Błockim.
- 24) Wycieczka uczniów I roku do Basiówki na dniu 17 czerwca z prof. adj. Błockim.
- 25) Wycieczka uczniów I roku do Janowa na dniu 24 czerwca z prof. adj. Błockim.
- 26) Wycieczka uczniów I roku do Winnik na dniu 1 lipca z prof. adj. Błockim.
- 27) Wycieczka uczniów I roku do Rachinia i Wygody w dniach 1, 2 i 3 lipca z prof. Janeczką i Sokołowskim.

V. Uczniowie i egzamina.

W ciągu roku szkolnego 1907/8 było w Zakładzie na półroczu pierwszem uczniów 27 — z tego:

a) bez egzaminu wstępnego 13: Dyndowicz Bolesław, Freytag Karol, Jackowski Bolesław, Kłopotowski Stanisław, Kosiński Ludomir, Kowalczyk Konstanty, Krzyżanowski Maryn, Leśniowski Józef, Sołtys Bolesław, Srednicki Bronisław, Strzembosz Waclaw, Tomczycki Tadeusz, Zarzycki Czesław;

b) z egzaminem wstępnym 11: Białkowski Marcei, Czarnecki Tadeusz, Dwernicki Zdzisław, Harasymowicz Kazimierz, Joszt Franciszek, Kotarbiński Janusz, Olszański Miron, Smoleński Adam, Swierz Tadeusz, Turkull Jan, Zawiliński Waclaw;

c) repetentów 3: Ciszewski Józef, Loebel Bolesław, Ostrowski Józef;

na półroczu drugim: oprócz wymienionych jeszcze 2 repetentów: Kapuściński Wiesław, Wigurski Władysław;

na półroczu trzecim uczniów 20:

Bielecki Józef, Bodnar Włodzimierz, Dajewski Zdzisław, Gieruszyński Zdzisław, Gosk Bolesław, Greger Jan, Herrmann Stanisław, Janelli Piotr, Karpiński Tadeusz, Koczyński Bolesław, Krotki Gustaw, Kruszyński Władysław, Łusakowski, Małaczyński Konrad, Ryszpler Tadeusz, Staszkiewicz Franciszek, Stupnicki Stanisław, Szaras Lucyán, Wyczałkowski Kazimierz, Zagrodzki Włodzimierz;

na półroczu czwartym oprócz tego 1 uczeń: Górski Aleksander;

na półroczu piątym uczniów 14:

Buzek Jan, Galus Karol, Krzesiwo Edward, Lilpop Daniel, Modzelewski Stefan, Ohanowicz Stanisław, Paraszkewow Pop Stefan, Rotarski Wojciech, Sikora Adam, Stojczew Stefan, Straszylow Stamat, Szancer Stanisław, Swierczewski Władysław, Wierzbowski Kazimierz;

na półroczu szóstym oprócz tego 1 uczeń: Wilusz Józef.

Ogółem uczęszczało w roku 1907/8 do szkoły uczniów 65. W ciągu półroczu, względnie po nieotrzymaniu promocyi przy egzaminach opuścili Zakład:

a) na półroczu I: Ciszewski, Dyndowicz, Harasymowicz, Jackowski, Kłopotowski, Kotarbiński, Olszański, Sołtys, Turkull, Zawiliński,

b) na półroczu II: Czarnecki, Kapuściński,

c) na półroczu III: Bodnar, Krotki.

Egzamin główny odbywał się w tym roku szkolnym tylko w terminie lipcowym od 23 do 29 włącznie.

Do egzaminu głównego zgłosiło się 14 kandydatów:

Stopień bardzo dobry otrzymali: Galus Karol, Lilpop Daniel, Stojczew Stefan; stopień dobry: Modzelewski Stefan, Ohanowicz Stanisław, Pop-Paraszkewow Stefan, Sikora Adam, Straszylow Stamat; stopień dostateczny: Krzesiwo Edward, Jasienicki Stefan, Szancer Stanisław, Wierzbowski Kazimierz, Wilusz Józef.

Po upływie pół roku pozwolono powtórzyć egzamin główny Rotarskiemu Wojciechowi.

Jako delegaci byli obecni przy egzaminie głównym ze strony Wydziału krajowego: WP. Radca Dr. Ignacy Szyszyłowicz; ze strony c. k. Rządu: WP. Radca starszy leśnictwa Herman Scheuring.

VI. Kronika.

Szkolę zwiedzali kilkakrotnie JWP. Dr. Tadeusz Piłat, zastępca Marszałka krajowego, WP. Radca Wydziału krajowego Dr. Ignacy Szyszyłowicz.

Prace grona nauczycielskiego:

1) Dyrektor Maryan Małaczyński:

a) Znaki przyjęte w mapach leśnych gospodarczych i przeglądowych.

b) Skompletowanie wydawnictwa druków do postępowej rachunkowości lasowej.

c) Nadzór nad gospodarstwem leśnym w dobrach fundacyi śp. Ignacego Marynowskiego w Kłodzienku z polecenia Wydziału krajowego.

2) Profesor Stanisław Sokołowski:

a) Nadzór nad szkołkami w Winnikach i Brzuchowicach,

b) nadzór nad biblioteką,

c) redakcja „Sylwana“,

d) druk artykułów w „Sylwanie“ — Uwagi nad teorią czystego dochodu—
O ważności i potrzebie badania gleby leśnej — Las jako zbiornik azotu — Z teki
pośmiertnej Karola Gayera — Słownictwo — Sprawozdania i recenzje z li-
teratury.

3) Profesor Bronisław Błocki.

Ogłosił drukiem w „Ungarische botanische Zeitschrift“ artykuł: Genetische
Erklärung des Charakters der recenten Flora von Lemberg.

Lwów, dnia 29. grudnia 1908.

Dyrektor

Maryan Małaczyński w. r.

